

mer

milieueffectrapportage

Milieueffectrapportage

- > Technische briefing
- > Eerste Kamer
- > 18 juni 2024

- > Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Programma

- > Wat is milieueffectrapportage?
- > Milieueffectrapportage in de Omgevingswet
- > Nevele arrest
- > Praktijk - ondersteuning van de uitvoering

Wat is mer?

- > milieueffectrapportage (mer) is een hulpmiddel bij het nemen van besluiten.
- > In het milieueffectrapport (MER) staan de effecten van een plan of project, en de effecten van alternatieven, op het milieu.
- > Het doel van mer is het milieubelang een volwaardige plaats geven in de besluitvorming over plannen en programma's en projecten die aanzienlijke milieueffecten kunnen hebben.
- > Milieu is een breed begrip. Het gaat onder andere om water, bodem, lucht, klimaat, afval, natuur, gezondheid en cultureel erfgoed.

Wat is mer?

- › De wettelijke basis voor de mer ligt in Europa:
 - de mer-richtlijn regelt mer voor projecten.
 - de smb-richtlijn regelt mer voor plannen en programma's.
- › Daarnaast geldt het UNECE Verdrag van Espoo als er grensoverschrijdende milieueffecten kunnen zijn.
- › Onderscheid mer-plicht en mer-beoordeling

Mer in de Omgevingswet: plannen

Procedure	Aanwijzing plannen	Plan-mer- beoordeling	Raadpleging Reikwijdte en detailniveau	Kennisgeving voornemen	Alternatieven	Ontwerp ter inzage	Advies Cie. mer	Bekendmaken
Wet milieubeheer	Gesloten, in Besluit mer	Nee *	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Omgevingswet	Open, in wet	Ja	Ja	Nee	Ja	Ja	Ja	Ja

Mer in de Omgevingswet: projecten

Procedure	Mededeling	Mer- beoordeling # procedures	R&D advies	Kennisgeving voornemen	Alternatieven	Ontwerp ter inzage	Advies Cie. mer	Bekendmaken
Beperkt (Wm)	Ja	2	Op aanvraag of ambtshalve	Nee	Ja	Ja	Facultatief	Ja
Uitgebreid (Wm)	Ja		Altijd	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Chw	Ja		Altijd	Ja	Ja *	Ja	Facultatief	Ja
Omgevingswet	Alleen mer- beoordeling	1	Op aanvraag	Nee	Ja *	Ja	Facultatief	Ja

Mer en inspraak / participatie

- > De verplichtingen voor inspraak op het ontwerp van het besluit en het milieueffectrapport blijven hetzelfde.
- > Dat betekent dat er zienswijzen kunnen worden ingediend door iedereen.
- > Voor participatie in voorafgaande fases van de besluitvorming volgt de mer de participatie bij het besluit
- > In de Omgevingswet is participatie per instrument vastgelegd.

Participatie per instrument

Omgevingsvisie
Programma
Omgevingsvergunning

motiveringsplicht

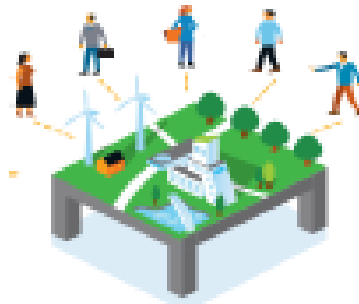

Omgevingsplan

**Kennisgeving
voornemen**

motiveringsplicht

Projectprocedure

**kennisgeving
voornemen**

**kennisgeving
participatie**

motiveringsplicht

Goede uitvoering van milieueffectrapportage

- > Mer is een wettelijke procedure, met eigen vereisten
- > Specifieke kennis is nodig maar mer-plicht komt niet dagelijks voor
- > Vanuit het ministerie is er daarom veel aandacht voor ondersteuning

- > Monitoring van de uitvoering krijgt met de Omgevingswet nieuwe impuls

Goede uitvoering: kwaliteit van het MER

- › Nederland heeft al bij de start van de mer-regelgeving in 1985 de Commissie voor de milieueffectrapportage in de wet vastgelegd.
- › De Commissie mer geeft onafhankelijk advies aan het bevoegd gezag over de kwaliteit van het milieueffectrapport.
- › De laatste jaren geven adviezen vaker aan dat het milieueffectrapport nog informatie mist.
- › Uit analyses blijkt dat het bevoegd gezag deze adviezen serieus neemt.

Mer in de Omgevingswet: conclusies

- > Veel van de procedure is hetzelfde gebleven
- > Zelfde mer-plichten voor projecten
- > Belangrijkste veranderingen:
 - > - 'open' aanwijzing van de relevante plannen
 - > - voor plannen is het programma een nieuw instrument, dat leidt mogelijk tot meer plan-mer
 - > - geen verplicht advies commissie mer bij projecten
- > Het Nevele-arrest heeft ook gevolgen voor plan-mer-plicht, maar is geen gevolg van de Omgevingswet.

mer
milieueffectrapportage

Het Nevele-arrest

en de gevolgen ervan voor
milieueffectrapportage

Het Nevele-arrest van het Europees Hof (2020)

- > Vragen van de hoogste Belgische rechter
- > Over de plan-mer-plicht
- > Van de Vlaamse windturbinebepalingen
- > Oordeel Hof: een plan-mer is verplicht

De uitspraak “Delfzijl-Zuid” van de Raad van State (2021)

- › De RvS “gaat om”: grote gelijkenis met Vlaanderen
- › Ook voor de Nederlandse windturbinebepalingen had een plan-mer moeten worden gemaakt
- › Alleen voor windparken; bestaande vergunningen blijven geldig
- › Nieuwe vergunningverlening blijft mogelijk, mits *“voorzien van een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering”*

Reactie op Delfzijl-Zuid

Actieprogramma Verankering milieubescherming na Nevele

- > Voor windparken: communicatie, ondersteuning, plan-mer voor nieuwe windturbinebepalingen en *Tijdelijke overbruggingsregeling*
 - *Intrekking* windturbinebepalingen voor *nieuwe* windparken
 - *Handhaving* windturbinebepalingen voor *bestaande* windparken

- > Breder werking:
 - Criteria
 - Handreikingen voor rijksambtenaren en voor decentrale regels (Iplo)
 - Beleidskompas

Criteria

Algemene regels moeten voldoen aan:

- > kaderstellend voor omgevingsplannen of omgevingsvergunningen
- > van toepassing op mer-(beoordelings)plichtige projecten (specifiek of generiek)
- > gaan over toegelaten milieueffecten op gebieden
 - (*niet* op locatieonafhankelijke brongerichte eisen (BBT))
- > fysieke maatregelen die voorkomen dat de milieueffecten ontstaan (brongericht) of effecten in het milieu beperken (effectgericht)
 - > *geen* een-op-een-implementatie van EU-richtlijnen
 - > *geen* wet in formele zin

Voor welke algemene regels wordt een plan-mer gemaakt of overwogen?

Gemaakt:

- > Windturbinebepalingen
- > Programma Bruidsschat

Overwogen:

- > Rijksregelgeving (ambtelijk), bijvoorbeeld bij de wijziging van de regelgeving voor geurhinder van veehouderijen
- > Decentrale verordeningen (ambtelijk)

Plan-mer Programma bruidsschat (BZK)

- > Bruidsschat: overgedragen milieuregels
- > Met de VNG en Unie is afgesproken dat alle milieuregels van de bruidsschat aan de plan-mer worden onderworpen, ook als dat niet verplicht is.
- > De Commissie mer heeft geadviseerd om te focussen op bruidsschatregels met aanzienlijke milieueffecten.
- > Op dit moment is het programma en plan-MER in voorbereiding

Programma Bruidsschat

- › Levert informatie die gemeenten en waterschappen kunnen gebruiken bij wijzigingen van het omgevingsplan of de waterschapsverordening.
- › Het ondersteunt hen bij het zo nodig uitvoeren van een mer in de lokale context.
- › Daarnaast wordt in het plan-MER een alternatief beschreven waarbij milieuregels uit de bruidsschat worden teruggebracht naar rijksniveau.

mer
milieueffectrapportage

Praktijk

Informatievoorziening
Informatiepunt Leefomgeving

Informatiepunt Leefomgeving (IPLO)

- › Bundelt informatie over bodem, bouwen, water, milieu en de Omgevingswet.
- › Ondersteunt overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven bij het werken met de Omgevingswet en het digitaal stelsel in de praktijk.
- › Is onderdeel van het interbestuurlijke programma Aan de slag met de Omgevingswet waarin gemeentes, provincies, waterschappen en het Rijk samenwerken.

IPLO: Milieueffectrapportage

Uitleg over:

- > Procedurestappen
- > Betrokkenen en hun taken/verantwoordelijkheden
- > Vereisten die aan de inhoud worden gesteld
- > Praktijktips
- > Mer-scan

The screenshot shows the website for 'Informatiepunt Leefomgeving' (Information Point Living Environment). The page title is 'Milieueffectrapportage'. The main content area is divided into several sections:

- Introductie**: Op deze introductiepagina vindt u informatie over het doel, de voordelen en de wettelijke basis van de mer en de relatie met participatie.
- Projecten**:
 - De mer-procedure
 - Het milieueffectrapport
 - Project-mer-beoordeling
 - Vergunningplichtige activiteiten en milieueffectrapportage
 - Wettelijk advies minister van Infrastructuur en Waterstaat
- Plannen en programma's**:
 - De mer-procedure
 - Het milieueffectrapport
 - Plan-mer-beoordeling
 - Wettelijk advies minister van Infrastructuur en Waterstaat
- In de praktijk**:
 - Kwaliteit van het milieueffectrapport
 - Reikwijdte en detailniveau
 - Mer-beoordeling
 - Mer en de moederprocedure
 - MER met meerwaarde
- Grensoverschrijdende milieueffecten**:
 - Milieueffecten in een ander land
 - Stappenschema: effecten van een plan of programma in het buitenland
 - Stappenschema: effecten van een project in het buitenland
 - Stappenschema: effecten in Nederland
- Veranderingen onder de Omgevingswet**:
 - Overgangsrecht
 - Inhoudelijke en procedurele veranderingen
 - Wettelijke grondslag
- Instrumenten Omgevingswet**: Omgevingswetsinstrumenten waar milieueffectrapportage een rol kan spelen.
- De mer-scan**: Hulpmiddel om uit te zoeken of er mer-verplichtingen gelden voor een plan of project.
- Gerelateerde pagina's**:
 - Handreiking plan-mer decentrale regels
 - Gevolgen van het Nevele arrest

Mer-scan: hulpmiddel

3 scans:

- > Omgevingsvergunning
- > Omgevingsplan
- > Omgevingsvisie

[Mer-scan](#)

Informatiepunt Leefomgeving e-formulieren

Mer-scan omgevingsvergunning

[Terug naar site](#)

- Project
 - Milieubelastende activiteit
- Resultaat mer-scan
omgevingsvergunning

Project

1. Voor welk project wordt een omgevingsvergunning aangevraagd?

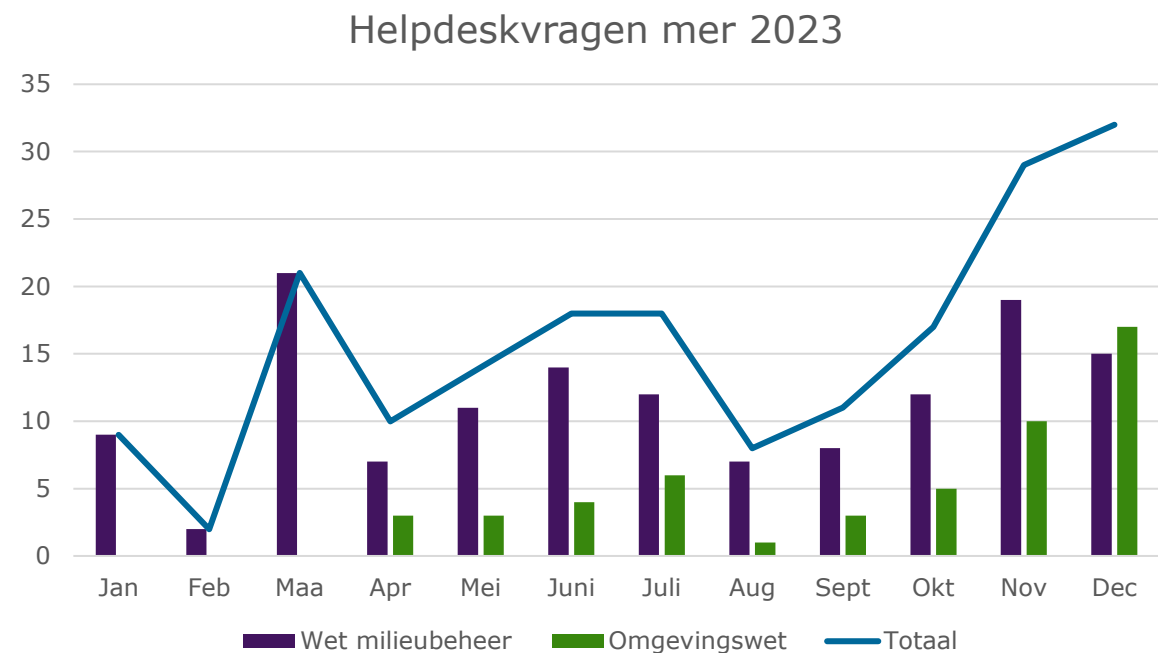
- Milieubelastende activiteit
- Beperkingengebiedactiviteit waterstaatswerk
- Lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam
- Wateronttrekkingsactiviteit
- Ontgrondingsactiviteit
- Omgevingsplanactiviteit
- Geen van bovenstaande

OK

Helpdesk IPLO 2023

- > 2023: 150 in totaal
 - Wet milieubeheer: 98 vragen
 - Omgevingswet: 52 vragen
 - (in 2022 in totaal 105 vragen)
- > Toename aantal vragen met name in het laatste kwartaal
- > Omslag van Wet milieubeheer naar Omgevingswet

Helpdesk IPLO 2024

- > 110 vragen tot juni 2024

Onderwerpen:

- > Overgangsrecht
- > Procedure rondom de mer-beoordeling
- > Plan-mer-plicht of plan-mer-beoordeling?

Helpdeskvragen t/m mei 2024

